

MA02 2023-11-13

LANDINFORMATION

Kosovo

Underlag till bedömning av ursprungsländer (version 2.1)

2025-02-25

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Den här rapporten är framtagen av Migrationsverket i linje med [EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation](#) (2023). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Migrationsverket: Landinformation: Kosovo. Underlag till bedömning av ursprungsländer (version 2.1)

Framställd av: Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys –
Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.

Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation,
Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2025.

Datum: 2025-02-25

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	6
1.1	Tidigare versioner.....	6
1.2	Om rapporten och dess syfte	6
1.3	Internationella index och EU-praxis.....	6
2.	Den kosovanska staten	7
2.1	Nationell suveränitet.....	7
2.2	Territoriell kontroll och interna oroligheter.....	8
2.3	Statsskick.....	8
2.3.1	Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet.....	8
2.3.2	Folkets delaktighet och förtroende	9
2.3.3	Politisk situation och stabilitet.....	11
3.	Allmänna fri- och rättigheter	12
3.1	Politiska rättigheter.....	12
3.2	Religionsfrihet	13
3.3	Etniska minoriteter	14
3.4	Utsatthet på grund av kön.....	15
3.5	Hbtqi-personer.....	17
3.6	Personer med funktionsnedsättning.....	18
3.7	Barn	19
3.8	Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet.....	21
3.8.1	Dödsstraff	21
3.8.2	Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.....	21
3.8.3	Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar	22
3.8.4	Miljökatastrofer	22
4.	Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter.....	22
4.1	Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet	22
5.	Non-refoulement	25
	Källförteckning	27

Bilaga	31
---------------------	-----------

1. Inledning

1.1 Tidigare versioner

Denna rapport publicerades första gången den 17 september 2020. Migrationsanalys gör en årlig översyn och uppdaterar om något väsentligt i landet har förändrats eller om något i övrigt skett som på grund av sin vikt och potential bör komma rättsavdelningen till del. En grundlig uppdatering av rapporten gjordes 2023. Denna version är förändrad i avsnitt 2.3.3 (om politisk situation och stabilitet).

Version	Titel	Datum	Rapportnummer
1.0	Kosovo. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2020-09-17	45542
1.1	Kosovo. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2022-04-29	46879
2.0	Kosovo. Underlag till bedömning av säkra ursprungsländer	2023-07-21	47591

1.2 Om rapporten och dess syfte

Rapporten är framtagen efter en beställning av Migrationsverkets rättsavdelning och har i syfte att vara ett underlag för upprättandet av en förteckning över säkra ursprungsländer. Underlaget omfattar ett antal faktorer som enligt bilaga 1 till det omarbetade asylprocedurdirektivet ska bedömas för att avgöra om ett land är ett säkert ursprungsland.¹ Dessa faktorer är relaterade till bl.a. ett lands funktionalitet som rättsstat och skyddet för medborgerliga fri- och rättigheter. Underlaget i sig utgör en översiktlig beskrivning av dessa områden, men löpande hänvisas till relevant och specifik rapportering som ger en mer ingående förståelse för den aktuella situationen.

Migrationsanalys tar inte ställning till om Kosovo är att betrakta som ett säkert ursprungsland eller inte.

1.3 Internationella index och EU-praxis

Tabellen här nedanför ger en överblick över hur Kosovo rankas i en rad internationellt välrenommerade index. Den visar också vilka EU-länder som har fört upp Kosovo på en nationell lista över säkra ursprungsländer. Sammanvägda kan de ses som indikatorer på situationen i landet. Det är dock viktigt att notera att indexen skiljer sig åt i vad de mäter. I en internationell jämförelse mäter Bertelsmann Stiftung graden av demokrati och marknadsekonomi, Economist Intelligence Unit likaså graden av demokrati, World Justice Project rättsstatens utveckling inom ett

¹ EU, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, [url](#)

antal områden och Freedom House allmänna rättigheter. De siffror som redovisas är de som var aktuella vid rapportens framtagande.

Kosovo i internationella index ²		Kosovo som säkert ursprungsland ³
Bertelsmann Stiftung (1–10) ⁴	6,8	Belgien Danmark Estland Frankrike Irland Italien Kroatien Luxemburg Nederländerna Slovenien Sverige Tjeckien Tyskland Ungern Österrike
Economist Intelligence Unit (0–10)	n/a	
World Justice Project (0–1)	0,56	
Freedom House (0–100)	60	

2. Den kosovanska staten

2.1 Nationell suveränitet

Kosovo var under lång tid en självstyrande provins inom delrepubliken Serbien i federationen Jugoslavien. Sedan självstyret upphört under början av 1990-talet och Serbien vidtagit åtgärder för att göra Kosovo mer serbiskt ökade stödet för gerilla-gruppen Kosovos befrielsearmé (UÇK). Under 1998 utbröt krig mellan serbiska styrkor och UÇK-gerillan. Omvärlden kritiserade Serbiens agerande och under våren 1999 ingrep Nato till stöd för Kosovo. Under ett par månader angrep Nato serbiska mål i Serbien och Kosovo innan ett fredsavtal undertecknades där Serbien i stor utsträckning mötte de krav Nato ställt innan de ingrep. I februari 2008, efter att under nästan tio år styrts som ett FN-protektorat, utropade Kosovo självständighet.⁵

Sverige erkänner Kosovos självständighet sedan den 4 mars 2008.⁶ De flesta EU-länder, liksom USA, erkänner Kosovos självständighet. Serbien, Ryssland, Kina och fem EU-stater är bland dem som inte erkänner landet som självständigt.⁷

Det är viktigt att notera att Kosovo i avsaknad av ett internationellt erkännande inte är medlem i exempelvis Förenta Nationerna (FN) eller Europarådet. Kosovo har dock genom sin konstitution uttalat att en rad olika konventioner är tillämpliga i landet och att de äger företräde över nationell lagstiftning och andra regelverk.

² Inom parentes indikeras de värden skalorna baseras på, från sämsta till bästa möjliga poäng.

³ EUAA, datavisualisering över vilka länder som implementerar konceptet av säkra ursprungsland, [url](#)

⁴ Bertelsmann Stiftung mäter flera olika parametrar i sina årliga rapporter, denna siffra avser den politiska utvecklingen (eng. "political transformation").

⁵ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Modern historia, 2020-06-08, [url](#)

⁶ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Modern historia, 2020-06-08, [url](#)

⁷ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 4-5

Eftersom landet ensidigt valt att följa konventionerna så sker ingen uppföljning eller dialog med exempelvis FN eller Europarådet.⁸

2.2 Territoriell kontroll och interna oroligheter

Som ovan nämnts är det internationella samfundet splittrat när det gäller Kosovos status och Serbien betraktar alltså Kosovo som en del av landet. Trots detta utövar Kosovo effektiv kontroll över hela sitt territorium och statens legitimitet är i princip inte ifrågasatt.⁹ Notera dock utmaningarna som beskrivs nedan.

Tidigare har det funnits parallella strukturer inom delar av rätts- och säkerhetssektorn, utbildningssektorn och vårdsektorn i de delar av landet som domineras av kosovoserber, i praktiken primärt i norr. Detta har utmanat Kosovos territoriella integritet. Som en följd av EU-ledda förhandlingar som inleddes under 2013 har de parallella strukturerna blivit mindre vanligt förekommande.¹⁰ Förhandlingarna med Serbien har dock inte varit friktionsfria och utvecklingen har gått långsamt under senare år. En förklaring till detta är de framgångar det kontroversiella och nationalistiska partiet Vetëvendosje och dess ledare har haft i Kosovo, och vars mer populistiska och nationalistiska tendenser har varit en försvårande faktor i förhandlingar med och relationer till Serbien och den egna serbiska befolkningen.¹¹ Bland annat har detta tagit sig uttryck i våldsamma protester i de serbdominerade norra delarna av Kosovo under såväl 2022 som 2023.¹²

Utöver de nationella myndigheterna inom rätts- och säkerhetssektorn finns alltså en Nato-ledd internationell fredsstyrka stationerad i Kosovo för att fungera som en yttersta garant för landets territoriella integritet och samtliga etniska gruppers möjligheter att fritt röra sig över hela statens territorium.¹³

2.3 Statsskick

2.3.1 Konstitutionellt ramverk och statens legitimitet

Kosovo är en parlamentarisk republik som styrs enligt 2008 års konstitution som föreskriver maktindelning mellan den dömande, exekutiva och lagstiftande makten.¹⁴

Presidenten är statschef och utses av parlamentet för en mandatperiod omfattande fem år. Presidenten utser premiärministern som i sin tur måste godkännas av parlamentet.¹⁵ Parlamentet innehar den lagstiftande makten och tillämpar ett enkammarssystem. Dess 120 ledamöter tillsätts genom allmänna val vart fjärde år. Etniska

⁸ Utrikesdepartementet (UD), Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 19-20

⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 6-7

¹⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 6-7

¹¹ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], 2020-06-08, Aktuell Politik, [url](#)

¹² Associated Press, Why do Kosovo-Serbia tensions persist?, 2023-05-31, [url](#); Reuters, Serbs in Kosovo clash with police as ethnic tensions flare, 2022-12-11, [url](#)

¹³ Nato, NATO's role in Kosovo, 2023-06-13, [url](#)

¹⁴ Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#)

¹⁵ US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2019 - Kosovo, 2020-03-11, [url](#), s. 1

minoriteter är garanterade ett visst antal säten i parlamentet.¹⁶ Kvinnor är garanterade trettio procent av platserna i parlamentet.¹⁷

Konstitutionsdomstolen är den instans som ska garantera att konstitutionen följs samt att lagstiftning inte utvecklas som är i strid med den.¹⁸ Konstitutionsdomstolen består av nio erfarna domare. Domarna tillsätts av presidenten på förslag av parlamentet. Domarna har ett uppdrag om nio år vars mandat inte kan förlängas.¹⁹

Kosovos konstitution och lagstiftning garanterar respekt för mänskliga rättigheter, skydd för minoriteter och starka rättsliga institutioner. I Utrikesdepartementets MR-rapport för 2021 konstateras dock att det finns en rad omständigheter som undergräver effektiviteten och förutsägbarheten i de konstitutionella institutionernas arbete. Bristande resurser bidrar till en generell kapacitetsbrist inom stora delar av den offentliga förvaltningen och försvårar implementering av lagstiftning. Rent politiskt präglas landets parlament av stark polarisering vilket bland annat leder till ineffektivitet och obstruktion i såväl parlamentets lagstiftande arbete som i parlamentets roll som kontrollfunktion i förhållande till den exekutiva makten. På aggregerad nivå är även den generella fattigdomen i landet, korruption och en bristande politisk vilja faktorer som utgör stora utmaningar för landets institutioner.²⁰

2.3.2 Folkets delaktighet och förtroende

Kosovo har genomfört fem parlamentariska val sedan landet utropade självständighet. Det senaste valet genomfördes i februari 2021 efter att den politiska turbulensen som följde efter 2019 års val efter många turer slutligen ledde till ett nyval.²¹

Såväl det senaste parlamentsvalet som valet 2019 beskrevs av observatörer som konkurrenskraftiga.²² Konkurrensen mellan partier i serbdominerade kommuner är dock begränsad och det förekommer rapporter om att kosovoserber pressas att rösta på partiet List Srpska med direkta kopplingar till Serbien. Det kan också konstateras att den serbiska delen av befolkningen i framförallt de norra delarna av Kosovo i stor utsträckning har bojkottat såväl lokala som nationella val.²³

Valdeltagandet i parlamentsvalet 2021 var förhållandevis högt (48,8 %²⁴).²⁵ Valet medförde för första gången i Kosovos historia att ett enskilt politiskt parti, Vetëvendosje, erhöll egen majoritet i parlamentet. Valresultatet anses reflektera en förändringsvilja bland väljarna där en ny generation av politiska ledare fått förtroende framför de tidigare dominerande partierna sprungna ur krigsåren. Analyser av

¹⁶ Kosovo, Assembly of the Republic of Kosovo, Role and Competencies of the Assembly, odaterad, [url](#)

¹⁷ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Politiskt system, 2023-06-26, [url](#)

¹⁸ Kosovo, The Constitutional Court of Kosovo, Role and Responsibilities, odaterad, [url](#)

¹⁹ Kosovo, The Constitutional Court of Kosovo, Composition, odaterad, [url](#)

²⁰ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 1-6

²¹ National Democratic Institute (NDI), Post-Election Analysis of February 14, 2021 Parliamentary Election, 2021-04-29, [url](#), s. 3

²² Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-02-23, [url](#), s. 9; Freedom House, Freedom in the World 2023 – Kosovo, 2023, [url](#)

²³ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-02-23, [url](#), s. 9

²⁴ Kosovo, Central Election Commission, Zgjedhjet për kuvendin e Kosovës 2021, 2021, [url](#), s. 2

²⁵ Valdeltagandet var det högsta sedan självständigheten 2008: IDEA, Kosovo, odaterad, [url](#)

valresultatet visar att stödet för Vetëvendosje från såväl unga och kvinnliga väljare varit särskilt starkt.²⁶

Det är inte ovanligt att partier i Kosovo formeras kring starka ledarpersoner och att de är förankrade kring en viss region eller folkgrupp.²⁷ Det är också svårt att definiera partierna efter ideologisk hemvist.²⁸ Rent politiskt så råder det en ganska bred enighet kring vikten av en omfattande reformpolitik i syfte att föra Kosovo närmre ett EU- och Nato-medlemskap.²⁹

Opinionsundersökningar visar att det bland allmänheten finns ett stort stöd för det demokratiska ramverket. Stödet är mest utbrett bland kosovoalbaner, medan personer från minoritetsgrupper ibland är av uppfattningen att kosovoalbaner dominerar de demokratiska strukturerna i allt för stor utsträckning.³⁰

FN:s utvecklingsprogram (UNDP) bevakar kontinuerligt allmänna opinionstrender och det kan konstateras att förtroendet för landets politiska utveckling ökat de två senaste åren. Det finns dock påtagliga skillnader mellan etniska serber och kosovoalbaner vad gäller synen på den riktning landet går åt där den serbiska delen av befolkningen har en mycket mörkare syn på utvecklingen.³¹ Det har allt sedan staten Kosovos bildande funnits ett stort stöd hos både den politiska eliten och befolkningen i allmänhet att utveckla och vidhålla goda relationer med omvärlden. Framförallt har relationerna med USA och EU värdesatts särskilt högt.³² Det dominerande inflytande som partiet Vetëvendosje, vars plattform har inslag av populism och pan-albansk nationalism, har fått sedan valsegern 2021 har dock i viss utsträckning komplicerat förhållandet till Kosovos traditionella allierade.³³

I vissa delar av landet har kosovoserber tidigare ifrågasatt Kosovo som stat, men inställningen har blivit något mer positiv sedan möjligheterna till självbestämmande i vissa serbdominerade områden ökat. Bland andra minoritetsgrupper ifrågasätts sällan den kosovanska statens legitimitet, medan det är mer vanligt att man förhåller sig kritisk till dess opartiskhet. I praktiken innebär det att minoritetsgrupper upplever att de är marginaliserade och att deras intressen inte tas tillvara i samma utsträckning som kosovoalbaners.³⁴ Det ska dock noteras att under 2022 avgick kosovoserber från positioner inom kosovanska myndigheter i stor skala³⁵ (se även avsnitt 2.2 Territoriell kontroll och interna oroligheter).

²⁶ National Democratic Institute, Kosovo: Post- Election Analysis of February 2021 Parliamentary Elections, 2021-04-29, [url](#), s. 1

²⁷ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Politiskt system, 2023-06-26, [url](#)

²⁸ Krasniqi, V., Political Parties Ideologies in Kosovo, 2016, [url](#), s. 117

²⁹ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Politiskt system, 2023-06-26, [url](#)

³⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 16-17

³¹ UNDP, Pulse Brief XXII, 2022-11-30, [url](#), s. 9

³² Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 14-5, 15, 32, 37; National Democratic Institute, NDI Kosovo Public Opinion Poll 2020, maj 2020, [url](#), s. 33

³³ Politico, US, EU allies scold Kosovo for escalating tensions with Serbia, 2023-05-27, [url](#)

³⁴ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 6-7

³⁵ International Crisis Group, Behind the Renewed Troubles in Northern Kosovo, 2023-06-07, [url](#)

2.3.3 Politisk situation och stabilitet

Efter en turbulent period som följde efter valet 2019 har det politiska partiet Vetëvendosje efter nyvalet 2021 skaffat sig en dominant position i Kosovo.³⁶

Långsiktigt har Kosovo prioriterat att öka landets delaktighet i internationella organisationer, att nå erkännande från så många stater som möjligt och att närma sig EU. Kring dessa prioriteringar finns ett brett stöd och de har varit viktiga sedan landet utropade självständighet.³⁷ Kosovos närmande till EU och relationen till Serbien är två centrala och sammanlänkande politiska frågor. EU har fört en dialog mellan länderna i syfte att normalisera deras relationer, vilket är ett krav för att såväl Kosovo som Serbien ska komma närmare EU-medlemskap.³⁸ Dialogen har i vissa avseenden varit framgångsrik även om det förekommit motstånd bland vissa kosovoserbiska och kosovoalbanska grupper.³⁹

Förutsättningarna för en fortsatt dialog med Serbien och ett närmande till EU har dock komplicerats av framgångarna för Vetëvendosje och dess ledare, den nuvarande premiärministern Albin Kurti.⁴⁰ Partiet har historiskt sett i sin oppositionsroll aktivt ifrågasatt och obstruerat den utstakade processen avseende normalisering av relationerna med Serbien och ifrågasatt det inflytande som EU och USA haft i vad man betraktar som Kosovos inre angelägenheter.⁴¹ I sin roll som regeringsparti har detta även omsatts i en mer kompromisslös och konfrontativ hållning gentemot Serbien och i förlängningen den kosovoserbiska minoriteten.⁴² Detta ledde i slutet av 2022 såväl som i maj 2023 till våldsamma kravaller i det serbdominerade delarna av norra Kosovo samt starka politiska spänningar och upptrissad retorik mellan Kosovo och Serbien. De omedelbara krislägena och låsningarna har dock kunnat lösas genom medling och politisk press från såväl USA som EU.⁴³ Efter ytterligare sammandrabbningar i september 2023, och en serbisk militär truppuppbyggnad längs gränsen till Kosovo, har liknande våldsutbrott inte skett hittills under 2024. Läget är dock fortsatt mycket spänt. Under 2024 har den kosovanska regeringen på olika områden försökt stoppa de parallella strukturerna i de serbdominerade delarna av norra Kosovo (se avsnitt 2.2).⁴⁴

³⁶ Prishtina Insight, Final elections results announced, 2021-03-04, [url](#)

³⁷ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 30-31

³⁸ Human Rights Watch, World Report 2020 Serbia/Kosovo, 2020-01-14, [url](#)

³⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 38-39; International Crisis Group, Relaunching the Kosovo-Serbia Dialogue, 2021-01-25, [url](#), s. 5

⁴⁰ Politico, 'Overreaction': Kosovo leader blasts US response to violent unrest, 2023-05-31, [url](#)

⁴¹ Politico, Kosovo outsiders aim to govern after election gains, 2017-06-16, [url](#)

⁴² Associated Press, Kosovo PM calls on West not to put pressure over Serb entity, 2023-02-06, [url](#)

⁴³ Associated Press, US Balkan envoy urges Kosovo and Serbia to deescalate tensions or jeopardize progress towards EU, 2023-06-07, [url](#); Reuters, Serbs in Kosovo clash with police as ethnic tensions flare, 2022-12-11, [url](#)

⁴⁴ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Kosovo – Inrikespolitik och författning, 2024-09-02, [url](#)

3. Allmänna fri- och rättigheter

3.1 Politiska rättigheter

Grundläggande demokratiska fri- och rättigheter såsom tanke- och yttrandefrihet, pressfrihet, församlingsfrihet och föreningsfrihet åtnjuter ett grundlagsskydd i konstitutionen och dessa rättigheter respekteras i allmänhet av regeringen.⁴⁵ Kosovo anger även i sin konstitution att de avser att ensidigt följa internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.⁴⁶

Oberoende medier i Kosovo är aktiva och medielandskapet präglad av mångfald.⁴⁷ Det finns medier aktiva på olika språk: albanska, serbiska och flera andra minoritetsspråk.⁴⁸ Många medier har finansieringssvårigheter. De som inte får stöd från internationella givare eller den kosovanska staten är beroende av annonsintäkter. Även om formell censur inte existerar så bidrar finansieringsproblematiken till självcensur. Det förekommer rapporter om att medier och enskilda journalister varit utsatta för hot, påtryckningar och trakasserier från bland annat politiker, inflytelserika individer och religiösa grupper. UD uppmärksammar särskilt situationen i kommuner med serbisk majoritetsbefolkning, där det finns få oberoende medier.⁴⁹ Human Rights Watch hänvisar till det kosovanska journalistförbundets uppgifter om 22 attacker och hot riktade mot journalister mellan januari och augusti 2022 – i de flesta fall på sociala medier – och att utredningar av dessa händelser går långsamt när de inleds, medan Amnesty International konstaterar att sex attacker mot journalister skedde i norra Kosovo i slutet av samma år.⁵⁰

Det civila samhället i Kosovo kan verka fritt och är aktivt och välutvecklat. Brist på ekonomiskt stöd har dock inverkan på det civila samhällets möjlighet att driva verksamhet och att påverka samhällsutvecklingen. Minskning av stöd från internationella givare har lett till ett krympande utrymme.⁵¹ I landet finns flera tusen registrerade organisationer inom civilsamhället. En hög andel av dessa är dock inte aktiva och medlemsantalen är låga. Frivilligorganisationer har spelat en viktig roll i förändringar och humanitärt bistånd sedan länge, men har samtidigt ett begränsat inflytande politiskt.⁵² Det förekommer att organisationer i civilsamhället utsätts för påtryckningar i syfte att begränsa deras kritik mot regering och myndigheter, men många fortsätter att kritisera och kan i stort obehindrat bedriva opinionsarbete.⁵³

⁴⁵ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 9-10; Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 38-44

⁴⁶ Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 22

⁴⁷ Reporters without borders, Kosovo, 2023, [url](#)

⁴⁸ Konrad Adenauer Stiftung, Media Outlets in Kosovo, 2020, [url](#)

⁴⁹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 9-10; US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 12-15

⁵⁰ Amnesty International, Amnesty International Report 2022 – Kosovo, 2023-03-27, [url](#); Human Rights Watch, World Report 2023 - Serbia/Kosovo, 2023-01-12, [url](#)

⁵¹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 7

⁵² Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 16

⁵³ Freedom House, Freedom in the World 2023 – Kosovo, 2023, [url](#)

Klimatet för organisationer i civilsamhället beskrivs som sämre i kommuner med serbisk majoritet, där det saknas politisk pluralism och där politiska påtryckningar leder till självcensur och lägre engagemang.⁵⁴

För mer information om politiska rättigheter i Kosovo rekommenderas följande rapporter:

- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2022 Country Report – Kosovo*, 2022-02-23, [url](#)
- EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report*, 2022-10-12, [url](#)
- Europarådet. Kommissionären för mänskliga rättigheter, *Memorandum following the Commissioner's mission to Kosovo from 30 May to 3 June*, 2022-10-18, [url](#)
- Freedom House, *Freedom in the World 2023 – Kosovo*, 2023, [url](#)
- Human Rights Watch, *World Report 2023 - Serbia/Kosovo*, 2023-01-12, [url](#)
- US Department of State (USDOS), *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#)
- Utrikesdepartementet, *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#)

3.2 Religionsfrihet

Den kosovanska konstitutionen garanterar religionsfrihet och förbjuder religiös diskriminering.⁵⁵ Religionsfriheten kan endast inskränkas i syfte att skydda allmän ordning och hälsa eller för att skydda andra personers fri- och rättigheter. Konstitutionen fastslår att staten är sekulär.⁵⁶

En stor majoritet i befolkningen är muslimer, medan de två största religiösa minoriteterna är katoliker och serbiskt-ortodoxa.⁵⁷ Religiösa grupper behöver inte registrera sig och det saknas en ordning för religiösa grupper att få juridisk status. Eftersom religiösa grupper inte kan registrera sig så kan de inte heller äga egendom, öppna bankkonton eller anställa personal. I praktiken erkänner ofta lokalbefolkning religiösa gruppers innehav av egendom, men det offentliga skyddar inte dessa. Det finns särskild lagstiftning för den serbisk-ortodoxa kyrkan och den reglerar bland annat deras rätt till egendom.⁵⁸

⁵⁴ Utrikesdepartementet (UD), *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#), s. 7-8

⁵⁵ Kosovo, *Constitution of the Republic of Kosovo*, 2008, [url](#), artikel 38; Utrikesdepartementet (UD), *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#), s. 10

⁵⁶ US Department of State, *2022 Report on International Religious Freedom: Kosovo*, 2023-05-15, [url](#), s. 1, 3

⁵⁷ US Department of State, *2022 Report on International Religious Freedom: Kosovo*, 2023-05-15, [url](#), s. 2

⁵⁸ US Department of State, *2022 Report on International Religious Freedom: Kosovo*, 2023-05-15, [url](#), s. 5

Det förekommer vissa, men till antalet begränsade, rapporter om inskränkningar av den religiösa friheten. Många incidenter är både religiöst och etniskt motiverade. Det förekommer att den serbisk-ortodoxa kyrkan och dess företrädare och medlemmar hindras i sin religionsutövning, hotas och får egendom och helgedomar vandaliserade. Det har även förekommit att pilgrimer hindrats delta i gudstjänster eller nekats eskort av polis.⁵⁹ Det rapporteras vidare att det förekommer att muslimska flickor som bär hijab nekats tillträde till skolor samt att kvinnor som bär hijab diskrimineras på andra samhällsområden.⁶⁰

För mer information om religionsfrihet i Kosovo rekommenderas följande rapporter:

- EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report*, 2022-10-12, [url](#)
- Utrikesdepartementet, *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#)
- USDOS, *2022 Report on International Religious Freedom: Kosovo*, 2023-05-15, [url](#)

3.3 Etniska minoriteter

Kosovos konstitution garanterar alla medborgare, oavsett etnisk tillhörighet, lika rättigheter och skydd.⁶¹ I konstitutionen anges även avsikten att ensidigt följa ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter samt internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering.⁶²

Kosovoalbaner är den dominerande folkgruppen i Kosovo och den största minoriteten är kosovoserber. Övriga minoriteter är bland annat romer, ashkalier, egyptier och gorani. Minoritetsgrupperna utgör en liten andel av landets befolkning, även om de i vissa delar av landet dominerar. I vissa kommuner i framförallt norra Kosovo utgör kosovoserber den dominerande folkgruppen. De flesta kosovoserberna bor dock i den södra delen av landet.⁶³ Minoriteter möter varierande nivåer av institutionell och samhällelig diskriminering, bland annat vad gäller tillgång till arbetstillfällen, utbildning och samhällstjänster.⁶⁴

Det förekommer säkerhetsrelaterade incidenter mot serber. Incidenterna inkluderar fysiska attacker, stölder samt skadegörelse mot allmän egendom och den serbiska ortodoxa kyrkans egendom. Det rapporteras som vanligt förekommande att etniska serber som är en del av Kosovos säkerhetsstyrkor trakasseras av andra

⁵⁹ US Department of State, 2022 Report on International Religious Freedom: Kosovo, 2023-05-15, [url](#), s. 6-13; Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 10-11

⁶⁰ US Department of State, 2022 Report on International Religious Freedom: Kosovo, 2023-05-15, [url](#), s. 1

⁶¹ Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 58

⁶² Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 22

⁶³ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Befolkning och språk, 2023-02-28, [url](#)

⁶⁴ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 28

kosovoserber, liksom att det föreligger en underrapportering bland de utsatta av rädsla för eskalering och vedergällning.⁶⁵

Romer, ashkalier, egyptier och goranier lever ofta i marginaliserade samhällen där de saknar tillgång till grundläggande service och infrastruktur, sjukvård och utbildning. Där finns det ett stort behov av ekonomiskt bistånd för att klara sig.⁶⁶ Utrikesdepartementet betecknar den diskriminering som de nämnda grupperna utsätts för som systematisk.⁶⁷ Det förekommer att barn inte är registrerade hos myndigheterna och det rör i första hand barn från minoritetsgrupperna romer, ashkalier och egyptier. Att sakna registrering hos myndigheterna innebär att barnen betraktas som statslösa och leder i förlängningen till att de exempelvis inte kan få tillgång till olika former av samhällsservice.⁶⁸

För mer information om etniska minoriteters situation i Kosovo rekommenderas följande rapporter:

- EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report*, 2022-10-12, [url](#)
- USDOS, *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#)
- Utrikesdepartementet, *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#)

3.4 Utsatthet på grund av kön

Kosovos parlament beslutade 2020 att införliva Istanbulkonventionen (Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet) i grundlagen. Beslutet innebär en ytterligare förstärkning av lagstiftningen mot sexuellt och könsbaserat våld och våld i nära relationer och har lett till fler anmälda brott. Kvinnor har samma juridiska rättigheter som män, men i praktiken förekommer diskriminering, som på vissa områden är systematisk enligt Utrikesdepartementet, mot kvinnor på grund av deras kön. Djupt rotade könsstereotypa uppfattningar utgör hinder för jämställdhet.⁶⁹

Lagstiftningen kriminaliserar våldtäkt (även inom äktenskapet) och våld i hemmet. Enligt lagstiftning är könsbaserat våld en diskrimineringsgrund, men det saknas en tillämpbar definition av begreppet att använda i brotts- och civilmål. Inom åklagarmyndigheten finns en särskild sektion som har att bistå offer för exempelvis våld i hemmet, människohandel och våldtäkter och på varje åklagarkontor finns

⁶⁵ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 28

⁶⁶ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 29

⁶⁷ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 16

⁶⁸ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 19-20, 30-31

⁶⁹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 14-15

specialiserade åklagare.⁷⁰ Enligt Utrikesdepartementet, med hänvisning till OSSE, har närmare 60 procent av alla kvinnor i Kosovo någon gång fallit offer för våld i en nära relation.⁷¹ Observationer pekar mot att åklagare och domare prioriterar familjeåterförening framför skydd av brottsoffer. Brottsoffer anmäler sällan brott relaterade till könsbaserat våld på grund av stigma eller lågt förtroende för myndigheter.⁷² Det är ovanligt att det väcks åtal i fall som rör våld mot kvinnor eller våld i hemmet.⁷³ I fall av våld i hemmet sänks ofta straffet i överinstans.⁷⁴ I våldtäktsmål döms män ofta till lindrigare straff än lagens minimistraff.⁷⁵ Det finns ett antal härbärgen för kvinnor och barn som drabbats av våld i hemmet eller människohandel som drivs av frivilligorganisationer och får stöd från den kosovanska staten.⁷⁶

Organisationer som arbetar med kvinnors rättigheter rapporterar att sexuella trakasserier är vanligt förekommande, bland annat på arbetsplatser och inom utbildningssektorn.⁷⁷ Enligt lagstiftning har kvinnor och män samma rättigheter och diskriminering är förbjudet. Kvinnor och män har rätt till lika lön för lika arbete, liksom lika rätt till arv. I praktiken ärver män vanligtvis familjens egendom och tillgångar. Relativt få kvinnor finns på framträdande positioner inom den offentliga och privata sektorn. Detta beror bland annat på förväntningar om att kvinnor ska ta huvudansvar för familj och hushåll.⁷⁸

Människohandel förekommer i Kosovo och det drabbar bland annat kvinnor och barn. Personer i marginaliserade grupper är särskilt utsatta. Kosovo är ett transitland för organiserad människohandel. Det förekommer dock även att kvinnor och flickor tvingas till sexuell exploatering, tiggeri och tvångsarbete i Kosovo. Myndigheternas ansträngningar för att motverka människohandel har ökat. Antalet åtal och fällande domar har ökat och den statliga finansieringen av härbärgen för traffickingoffer som drivs av frivilligorganisationer har stärkts. Bland de brister som kan identifieras finns dock att domare alltjämt utdömer lindriga straff för personer som döms för människohandelsbrott.⁷⁹

För mer information om kvinnors situation i Kosovo rekommenderas följande rapporter:

⁷⁰ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 23-24

⁷¹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 15

⁷² US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 24

⁷³ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 15; US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 24

⁷⁴ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 24

⁷⁵ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 15

⁷⁶ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 24-25

⁷⁷ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 26

⁷⁸ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], Sociala förhållanden, 2022-03-17, [url](#); US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 27

⁷⁹ US Department of State, 2022 Trafficking in Persons Report: Kosovo, 2022-07-29, [url](#)

- EU-kommissionen, *Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report*, 2022-10-12, [url](#)
- USDOS, *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#)
- USDOS, *2022 Trafficking in Persons Report: Kosovo*, 2022-07-29, [url](#)
- Utrikesdepartementet, *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#)

3.5 Hbtqi-personer

Det finns inga lagar som kriminaliserar samkönade sexuella handlingar eller uttryck för sexuell läggning eller könsidentitet.⁸⁰

Såväl sexuell läggning som könsidentitet är diskrimineringsgrunder i diskrimineringslagen, medan sexuell läggning anges som diskrimineringsgrund i konstitutionen.⁸¹ Brott som motiverats av offers sexuella läggning eller könsidentitet ger straffskärpning.⁸²

Allmänhetens medvetenhet om och acceptans för hbtqi-personers rättigheter beskrivs av EU-kommissionen som låg. Kommissionen, liksom andra källor, har uppmärksammat den debatt som följde ett lagförslag om införande av registrerade partnerskap för samkönade par. Lagförslaget förkastades av parlamentet och i debatten gjordes homofobiska uttalanden av bland andra högt uppsatta politiker.⁸³

I syfte att undvika diskriminering, våld, hot eller andra negativa reaktioner, och som en följd av rådande konservativa attityder i samhället, hemlighåller hbtqi-personer sin sexuella läggning eller könsidentitet i hög utsträckning. Diskriminering förekommer på bland annat arbets- och bostadsmarknaden och inom utbildningssektorn.⁸⁴ Diskriminering förekommer även inom sjukvården och diskrimineringen på dessa områden beskrivs av källor i det kosovanska civilsamhället som öppen och uppenbar. Diskrimineringslagstiftningen tillämpas ojämnt.⁸⁵

Det finns ingen rapportering om att polis eller andra myndighetsföreträdare utsätter hbtqi-personer för våld.⁸⁶ Däremot förekommer det att andra förövare utsätter

⁸⁰ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 32

⁸¹ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 33; Kosovo, Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 24

⁸² Kosovo, Criminal Code of the Republic of Kosovo, 2019, [url](#), paragraf 70

⁸³ EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#), s. 38-39; Human Rights Watch, World Report 2023 - Serbia/Kosovo, 2023-01-12, [url](#); ILGA Europe, 2023 Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe and Central Asia, 2023, [url](#), s. 85

⁸⁴ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 16

⁸⁵ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 33

⁸⁶ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 33

hbtqi-personer för våldsbrott, inklusive för våld i hemmet.⁸⁷ Enligt UD utreds hatbrott mot hbtqi-personer i låg grad.⁸⁸

Pride har genomförts under en följd av år i Kosovo, senast under 2022. Det har inte rapporterats om våldsamheter i anslutning till dessa.⁸⁹

För mer information om hbtqi-personers situation i Kosovo rekommenderas följande rapporter:

- Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Lifosrapport: Kosovo - situationen för hbtqi-personer (version 3.0)*, 2018-08-29, [url](#)
- USDOS, *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#)
- Utrikesdepartementet, *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#)

3.6 Personer med funktionsnedsättning

Kosovos konstitution och annan lagstiftning förbjuder diskriminering av personer med funktionsnedsättning.⁹⁰ Genomförandet av lagstiftningen har dock stora brister och ofta har personer med funktionsnedsättning stora svårigheter att få sina mänskliga rättigheter respekterade.⁹¹

En utbredd stigmatisering och brister i fysisk tillgänglighet leder till att många personer med funktionsnedsättning är bundna till hemmet. Barn med funktionsnedsättning riskerar i högre grad att diskrimineras, utestängas på utbildningsområdet, hamna i fattigdom och falla offer för våld och övergrepp. Enligt uppskattningar från Unicef utestängs cirka 45 000 barn från utbildning.⁹² Personer med funktionsnedsättning diskrimineras och hindras från att få tillgång till utbildning, sjukvård, offentliga byggnader och transporter på samma villkor som andra.⁹³ En majoritet av alla personer med funktionsnedsättning är tvingade att förlita sig på sin familj för assistans och försörjning.⁹⁴

⁸⁷ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 33; Human Rights Watch, World Report 2023 - Serbia/Kosovo, 2023-01-12, [url](#)

⁸⁸ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 16

⁸⁹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 16; Human Rights Watch, World Report 2023 - Serbia/Kosovo, 2023-01-12, [url](#)

⁹⁰ Kosovo, Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 24; Kosovo, Law on the Protection from Discrimination, 2015-06-26, [url](#), artikel 1

⁹¹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 17

⁹² Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 17

⁹³ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 34

⁹⁴ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 17

Tillgången till stöd, rådgivning, vård och habilitering beskrivs i varierande ordalag som mycket bristfällig.⁹⁵

För mer information om situationen för personer med funktionsnedsättning i Kosovo rekommenderas följande rapporter:

- USDOS, *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#)
- Utrikesdepartementet, *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#)

3.7 Barn

Kosovo har genom sin konstitution förbundit sig att följa bland annat FN:s konvention om barns rättigheter.⁹⁶ Kosovos lagstiftning är i nivå med internationell standard till skydd för barns rättigheter, men i praktiken måste systemet för kontroll av genomförandet förbättras.⁹⁷

Barn erhåller medborgarskap i Kosovo genom föräldrar som är medborgare eller genom att födas i landet. Så länge ett medborgarskap inte är registrerat betraktas ett barn som statslöst. De barn vars födsel inte registreras tillhör framförallt grupperna romer, ashkalier och egyptier. Avsaknad av formell registrering riskerar att leda till svårigheter att erhålla offentlig service.⁹⁸

Grundskoleutbildning är gratis och obligatorisk. Utbildningssektorn är dock präglad av underfinansiering och bristande kvalitet i undervisningen. Barn i grupperna romer, ashkalier och egyptier deltar i betydligt lägre utsträckning än befolkningen i övrigt i undervisning.⁹⁹ Det är mer vanligt att pojkar än flickor från minoritetsgrupper går i skola. Det är vanligt att barn från minoritetsgrupper avslutar sin skolgång i förtid.¹⁰⁰ Cirka 7 procent av barnen från grupperna romer, ashkalier och egyptier påbörjar aldrig en skolgång. Faktorer som kan förklara varför barn från minoritetsgrupper avslutar skolgången i förtid är bland annat diskriminering, ekonomisk marginalisering, tidiga äktenskap, eller brist på stöd hemifrån för att delta i studier. Det är vanligt att barn med funktionsnedsättning inte går i skolan. Avsaknad av anpassade lokaler och utbildad personal utgör hinder för dessa barn.¹⁰¹ Trots att aga är förbjudet är det vanligt förekommande att barn utsätts för våld i uppfostringssyfte i

⁹⁵ Utrikesdepartementet (UD), *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#), s. 17; US Department of State (USDOS), *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#), s. 34

⁹⁶ Kosovo, *Constitution of the Republic of Kosovo*, 2008, [url](#), artikel 22

⁹⁷ Utrikesdepartementet (UD), *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#), s. 15

⁹⁸ US Department of State (USDOS), *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#), s. 20, 30

⁹⁹ Utrikesdepartementet (UD), *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#), s. 13-14

¹⁰⁰ Bland romer, ashkalier och egyptier och andra icke-serbiska minoritetsgrupper är 77 procent av barnen mellan 6 och 14 år inskrivna i skola. Motsvarande siffra för albaner och serber är strax under 100 procent. Det är 26 gånger mer vanligt att romer, ashkalier och egyptier avbryter sin skolgång än det nationella snittet.

¹⁰¹ United Nations Children's Fund (Unicef), *Situation Analysis of Children and Adolescents in Kosovo* 2019, [url](#), s. 49-51

skolan och hemmet.¹⁰² Enligt gällande lagstiftning har minoriteter rätt till utbildning på sitt modersmål men i praktiken begränsas denna rättighet då det råder brist på bland annat undervisningsmaterial.¹⁰³

Enligt Kosovos lagstiftning måste en person vara sexton år (med samtyckte från förälder) eller äldre för att ingå äktenskap. Barn- och tvångsäktenskap förekommer i landet.¹⁰⁴ Enligt en studie genomförd av Unicef och kosovanska myndigheter var barnäktenskap avsevärt mer vanligt förekommande inom icke-serbiska minoritetsgrupper såsom romer, ashkalier och egyptier. Enligt studien hade cirka en tredjedel av alla kvinnor i åldern 20 till 24 år inom dessa grupper gift sig före 18 års ålder.¹⁰⁵ Fattigdom och ekonomisk otrygghet anges vara en förklaring.¹⁰⁶ Flickor faller i högre grad offer för barnäktenskap än pojkar.¹⁰⁷

Barnarbete förekommer och är vanligare bland barn i de fattigaste hushållen och i minoritetsgrupperna romer, ashkalier och egyptier.¹⁰⁸ Det förekommer att barn faller offer för människohandel, särskilt barn ur minoritetsgrupperna romer, ashkalier och egyptier som tvingas till tiggeri samt flickor för sexuella ändamål.¹⁰⁹ Lagstiftningen på området är i huvudsak i linje med EU-standard, men genomförandet brister. Antalet åtal och fällande domar är lågt. Det finns behov av att stärka det förebyggande arbetet och skyddet bl.a. för barn som fallit offer för människohandel.¹¹⁰

Staten stöttar tio icke-statliga organisationer som arbetar med stöd till kvinnor och barn som fallit offer för våld i hemmet och människohandel.¹¹¹

För mer information om barns rättigheter i Kosovo rekommenderas följande rapporter:

- Kosovo, Ombudsperson Institution, *Annual report 2021, 2022*, [url](#)
- USDOS, *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo*, 2023-03-20, [url](#)

¹⁰² Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 15

¹⁰³ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 30

¹⁰⁴ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 31-32

¹⁰⁵ Kosovo, Kosovo Agency of Statistics/UNICEF, 2019-2020 Republic of Kosovo Multiple Indicator Cluster Survey and Roma, Ashkali and Egyptian Communities in the Republic of Kosovo Multiple Indicator Cluster Survey, November 2020, [url](#), s. 377-382

¹⁰⁶ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 31-32

¹⁰⁷ Kosovo, Kosovo Agency of Statistics/UNICEF, 2019-2020 Republic of Kosovo Multiple Indicator Cluster Survey and Roma, Ashkali and Egyptian Communities in the Republic of Kosovo Multiple Indicator Cluster Survey, November 2020, [url](#), s. 377-382

¹⁰⁸ International Labour Organization, Child labour in Kosovo: An enquiry into the causes and impact of child labour, 2022, [url](#), s. xi

¹⁰⁹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 8

¹¹⁰ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 8, 15

¹¹¹ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 24-25

- Utrikesdepartementet, *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer; situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#)
- United Nations Children's Fund (Unicef), *State of Children's Rights – Kosovo*, 2021, [url](#)
- Unicef, *Situation Analysis of Children and Adolescents in Kosovo 2019*, 2019-09-30, [url](#)

3.8 Rätten till liv, kroppslig integritet och personlig säkerhet

3.8.1 Dödsstraff

Dödsstraff förekommer inte i Kosovo.¹¹² Konstitutionen förbjuder uttryckligen dödsstraff.¹¹³ Det förekommer inte heller någon rapportering om godtyckliga eller utomrättsliga avrättningar.¹¹⁴

3.8.2 Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Kosovo har genom sin konstitution ensidigt förbundit sig att följa konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.¹¹⁵ Landets lagstiftning förbjuder tortyr, omänsklig och förnedrande behandling eller bestraffning. Det finns emellertid brister i implementeringen av lagstiftningen.¹¹⁶

Kosovos ombudsperson genomförde under perioden januari till oktober 2022 besök på 56 platser där personer frihetsberövas och rapporterade att inga trovärdiga anmälningar om tortyr hade kommit in. Ett antal anmälningar om fysisk illabehandling och trakasserier på fängelser hade registrerats. Vidare identifierades att de fysiska förhållandena vid ett antal fängelseinstitutioner inte levde upp till internationell standard.¹¹⁷

Europarådets tortyrkommitté besökte Kosovo 2020 för att granska förhållandena på institutioner där frihetsberövade hålls. Kommittén tog emot klagomål om hot om våld, fysisk illabehandling och övervåld på fängelser och häkten, bland annat i samband med polisförhör. Majoriteten av de som var frihetsberövade hade emellertid inga klagomål gällande illabehandling att framföra. Kommittén konstaterar att

¹¹² Amnesty International, Abolitionist and Retentionist Countries as of December 2022, 2023-05-15, [url](#), s. 1; Utrikesdepartementet (UD), *Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021*, 2021-12-01, [url](#), s. 9

¹¹³ Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 25

¹¹⁴ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 2

¹¹⁵ Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 22

¹¹⁶ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 2-6

¹¹⁷ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 3-5

ytterligare ansträngningar behövs i implementeringen av det lagstadgade skyddet mot illabehandling i samband med när polisen frihetsberövar människor.¹¹⁸

EU-kommissionen bedömer i sin senaste rapport avseende Kosovo att situationen är tillfredsställande och att myndigheterna visar engagemang för att förhindra tortyr och illa-behandling.¹¹⁹

3.8.3 Våldsnivåer till följd av väpnade konflikter eller andra motsättningar

Sedan 1999 råder ingen väpnad konflikt i Kosovo.¹²⁰ Som tidigare nämnts förekommer dock vissa spänningar i den norra delen av Kosovo.

Det förekommer organiserad brottslighet i Kosovo.¹²¹ Flera städer i olika delar av landet pekats ut som viktiga när det kommer till smuggling av droger, människohandel och annan kriminell verksamhet.¹²² Situationen i norra Kosovo beskrivs som särskilt problematisk. Medan kosovanska myndigheter och internationella institutioner under lång tid har haft begränsat inflytande så har den organiserade brottsligheten ökat och dominerats av människohandel, varusmuggling och narkotika.¹²³

3.8.4 Miljökatastrofer

Det råder inte några omfattande miljökatastrofer i Kosovo.

4. Myndigheternas förmåga att garantera grundläggande fri- och rättigheter

4.1 Rätts- och säkerhetssektorns funktionalitet och integritet

Den kosovanska rätts- och säkerhetssektorn är uppbyggd i samarbete med olika internationella aktörer. Även om den internationella närvaron i landet har minskat så finns fortsatt ett antal organisationer kvar med mandat att stötta nationella myndigheter. EU bidrar sedan 2008 med en rättsinsats i Kosovo, EULEX. Dess nuvarande mandat går ut i juni 2025. EULEX uppdrag är och har varit att skapa och stötta ett

¹¹⁸ Europarådet, Report to the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) on the visit to Kosovo* carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 6 to 16 October 2020, 2021-09-23, [url](#), s. 4-6

¹¹⁹ EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#), s. 31

¹²⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 4

¹²¹ Global Initiative Against Transnational Organized Crime, Transnational Tentacles – Global hotspots of Western Balkan Organized Crime, juli 2020, [url](#), s. 15-17

¹²² Global Initiative Against Transnational Organized Crime, Hotspots of Organized Crime in the Western Balkans, maj 2019, [url](#), s. 19-25

¹²³ Global Initiative Against Transnational Organized Crime, Hotspots of Organized Crime in the Western Balkans, maj 2019, [url](#), s. 24-27

starkt och självständigt rättsväsende. Stödet har haft som målsättning att öka rättsväsendets effektivitet, hållbarhet, multietnicitet och oberoende samt att tillse att rättsväsendet följer internationella mänskliga rättigheters-standarder och europeisk best practice. Idag är EULEX uppdrag i huvudsak att övervaka, följa och ge råd till rättsväsendet. Dess operativa verksamhet är begränsad.¹²⁴

I rapportering lyfts problemområden upp som relaterar till både kapacitet och integritet. Enligt UD leder otillräckliga resurser och ineffektivitet, politisering och korruption till bristande rättssäkerhet.¹²⁵

Den kosovanska polisen är organiserad med ett huvudkontor på vilket det finns ett antal centrala avdelningar, samt med en indelning i åtta regioner¹²⁶ inom vilka det finns ett större antal polisstationer.¹²⁷ Bland huvudkontorets avdelningar finns bl.a. utredningsavdelningen, som består av divisionen för brottsutredningar (vars direktorat för allvarlig brottslighet bl.a. hanterar krigsbrott), divisionen mot organiserad brottslighet samt en anti-korruptionsenhet.¹²⁸ Antalet anställda inom polisen är närmare 8 700, varav drygt 7 800 är poliser.¹²⁹ Enligt senast tillgänglig data (2020) från Eurostat hade Kosovo 458 poliser per 100 000 invånare, vilket kan jämföras med exempelvis Sveriges 203.¹³⁰ Knappt 15 procent av de anställda är kvinnor medan nio procent tillhör en etnisk minoritet.¹³¹

EU-kommissionen bedömer att Kosovos polis har adekvat grundläggande kapacitet och förmåga att bekämpa organiserad brottslighet men att den är sårbar för korruption och olaglig påverkan.¹³² Därutöver föreligger rapportering om brister i polisens bemötande av etniska minoriteter och hantering av fall av våld i hemmet som drabbar kvinnor.¹³³

Åklagarmyndigheten i Kosovo består av motsvarande riksåklagarens kontor, åklagarkontor i förstainstans (indelad i sju regioner), åklagarkontor i andrainstans och specialåklagarkontor. I Kosovo fanns det 2022 183 åklagare aktiva, varav knappt 43 procent var kvinnor och närmare nio procent tillhörde någon av de etniska minoriteterna (främst etniska serber). Åklagarmyndighetens organisering och ansvarsområden definieras i lagstiftning och konstitutionen. Inom specialåklagarkontoret finns bl.a. en särskild avdelning för krigsbrott.¹³⁴

¹²⁴ EULEX, About EULEX, odaterad, [url](#)

¹²⁵ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 2

¹²⁶ Regionerna består av Pristina, södra Mitrovica, norra Mitrovica, Gjilan, Ferizaj, Prizren, Peja och Gjakova.

¹²⁷ Kosovo. Polisen, Departments, odaterad, [url](#)

¹²⁸ Kosovo. Polisen, Investigation Department, odaterad, [url](#)

¹²⁹ Kosovo. Polisen, Kosovo Police Annual Work Report - January - December 2022, odaterad, [url](#), s. 7

¹³⁰ Eurostat, Personnel in the criminal justice system by sex - number and rate for the relevant sex group, odaterad, [url](#)

¹³¹ Kosovo. Polisen, Kosovo Police Annual Work Report - January - December 2022, odaterad, [url](#), s. 7

¹³² EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#), s. 46

¹³³ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 13–14

¹³⁴ Kosovo. Åklagarmyndigheten, Six-month work report of the State Prosecutor January - June 2022, augusti 2022, [url](#), s. 7–8, 15

Domstolsväsendet består av sju regionala förstainstansdomstolar, en andrainstansdomstol, en handelsdomstol samt högsta domstolen. Domarrådet är ansvarigt för domstolsväsendet och dess funktioner inkluderar rekryteringsprocesser, utnämningar, disciplinärenden, utvärderingar, befordran, utbildning, administration och budget.¹³⁵ Utnämning av domare görs av presidenten på förslag från domarrådet. År 2021 fanns 432 domare, varav ca 34 procent kvinnor.¹³⁶

EU-kommissionen beskriver att Kosovo befinner sig i ett tidigt skede av att utveckla ett välfungerande rättsväsende och bedömer att både åklagar- och domstolsväsendets kapacitet är svag. Nivån vad gäller professionalism och kompetens, särskilt bland åklagare, beskrivs som bekymmersam och ett flertal faktorer som relaterar till domares kapacitet begränsar rättsväsendets effektivitet och kvalitet.¹³⁷

Medan EU-kommissionen lyfter fram kapacitet och institutionell kunskap som de mest allvarliga bristerna i den kosovanska rätts- och säkerhetssektorn och noterar att ett arbete pågår med att harmonisera ramverket för bekämpning av korruption inom rättsväsendet med europeisk standard¹³⁸ noterar UD att domare och åklagare alltjämt utsätts för politiska påtryckningar och att såväl advokater som domare och åklagare uppges avstå från att ta sig an högnivåfall på grund av riskerna att utsättas för hot eller försök att utverka politiskt inflytande i rättsprocesser. Det leder till att ärendehantering fördröjs eller aldrig slutförs.¹³⁹ Endast en minoritet av medborgarna anser att domstolsväsendet i landet är politiskt oberoende och de flesta anser att politiska kopplingar påverkar möjligheterna att tillvarata sina rättigheter.¹⁴⁰ Korruption är alltjämt ett allvarligt problem i samhället och påverkar rättsväsendet dels genom direkt korruption och dels genom att kompetensen och strukturerna för bekämpning av korruption inte ännu är tillräckligt utvecklade. Straffrihet förekommer i vissa fall, i synnerhet när det gäller korruptionsanklagelser mot tjänstemän inom rättsväsendet.¹⁴¹

EU-kommissionen noterar dock att det under den senaste tiden skett vissa framsteg i arbetet med att garantera rättsväsendets oberoende. Bland annat har arbetet med att formalisera granskningsförfarandet vid tillsättning av domare och åklagare fortskridit. Kommissionen betonar att ett helhetsgrepp är en förutsättning för att uppnå långsiktiga förbättringar inom rättsväsendet.¹⁴²

Kosovo har en ombudsperson. Ombudspersonens uppdrag är att bevaka, försvara och skydda medborgares fri- och rättigheter i förhållande till det offentliga.

¹³⁵ Kosovo. Domarrådet, General Information, odaterad, [url](#)

¹³⁶ EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#), s. 20-21

¹³⁷ EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#), s. 16, 20, 22

¹³⁸ EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#), s. 16, 20, 22

¹³⁹ Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 1-2

¹⁴⁰ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 12-13

¹⁴¹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-03-23, [url](#), s. 12-13, 33

¹⁴² EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#), s. 16

Ombudspersonen utses av parlamentet.¹⁴³ Ombudspersonen har även huvudansvar för uppföljning av fängvårdsanstalter såsom fängelser och häkten samt är remissinstans kring utveckling av lagstiftning, riktlinjer med mera.¹⁴⁴ Ombudspersonen utgår från Pristina och åtta regionala kontor¹⁴⁵. Alla som anser sig ha fått sina rättigheter kränkta av staten eller dess administrativa institutioner kan upprätta en anmälan hos ombudsmannen. Ombudspersonen har även mandat att på eget initiativ, ex officio, utreda misstänkta överträdelser av de mänskliga rättigheterna.¹⁴⁶ Av undersökningar som gjorts kan konstateras att tilliten för institutionen från medborgarna är hög (68 %).¹⁴⁷ Under 2022 mottog Ombudsmannen totalt 1 595 formella klagomål varav en majoritet var riktade mot domstolsväsendet.¹⁴⁸ I rapporten lyfter Ombudsmannen särskilt fram handläggningstiderna inom rättsväsendet, situationen för personer med funktionsnedsättning och våld mot kvinnor i nära relationer som särskilt angelägna områden för myndigheterna att adressera.¹⁴⁹

5. Non-refoulement

Kosovo har inte tillträtt Genèvekonventionen eller New York-protokollet från 1967. Dessa är inte heller upptagna i konstitutionen som konventioner som landet ensidigt valt att följa.¹⁵⁰ Den nationella asyllagstiftningen ger möjlighet att bevilja asyl på flykting- eller subsidiär grund och det finns ett uttryckligt förbud mot refoulement.¹⁵¹ UD konstaterar bl.a. att det görs gradvisa framsteg på migrationsområdet och att den kosovanska lagstiftningen på området i huvudsak är i linje med EU-standard.¹⁵²

Amerikanska utrikesdepartementet hänvisar till uppgifter från UNHCR om att all alla asylsökande under 2022 gavs ohindrad tillgång till asylprocessen men att de som ansökte om asyl typiskt sett lämnade landet utan att ha fullföljt sin ansökan. Alla sökande gavs tillfälliga identitetshandlingar som asylsökande, information om asylprocessen fanns tillgänglig på många språk och under 2022 etablerades ett mottagningsscenter av inrikesministeriet. UNHCR bedömer emellertid att kosovanska myndigheter har otillräckliga mekanismer för att hantera fall av könsbaserat våld bland asylsökande och flyktingar.¹⁵³

¹⁴³ Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 132–134

¹⁴⁴ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 23

¹⁴⁵ Ferizaj, Gjakova, Gjilan, södra Mitovica, norra Mitrovica, Peja, Prizren och Gracenica.

¹⁴⁶ European Network of Human Rights Institutions, Ombudsperson Institute of Kosovo, odaterad, [url](#)

¹⁴⁷ Regional Cooperation Council, Balkan Barometer 2022, Public Opinion, 2022, [url](#), s. 122–123

¹⁴⁸ Kosovo, Ombudsperson Institution, Annual Report 2022, 2023-06-23, [url](#), s. 11

¹⁴⁹ Kosovo, Ombudsperson Institution, Annual Report 2022, 2023-06-23, [url](#), s. 9–10

¹⁵⁰ Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#), artikel 22; Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 19

¹⁵¹ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 17; Kosovo, Law on Asylum of the Republic of Kosovo No 06/L-026, 2018-05-15, [url](#)

¹⁵² Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#), s. 16

¹⁵³ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 17–18

En deportation under 2018 av sex turkiska medborgare med legal vistelse i Kosovo till ursprungslandet Turkiet vållade stor debatt. Personerna anklagades för att ha kopplingar till den av Turkiet terroriststämplade Gülen-rörelsen och dömdes under sommaren 2020 till fängelsestraff i ursprungslandet. Deportationerna var godkända av Kosovos inrikesminister och chefen för säkerhetstjänsten, men genomfördes utan premiärministerns kännedom. Deportationen har kritiserats av EU som menar att den ger skäl att ifrågasätta Kosovos respekt för de mänskliga rättigheterna liksom rättssäkerheten i landet. En konsekvens av deportationerna var att inrikesministern och säkerhetstjänstens chef tvingades lämna sina uppdrag. Flera poliser ska också ha anmälts för sin involvering.¹⁵⁴ Av senare rapportering framgår att rättsfallen gällande den tidigare inrikesministern, chefen för säkerhetstjänsten och ett större antal enskilda poliser i slutet av 2022 ännu pågick.¹⁵⁵

¹⁵⁴ US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2019 - Kosovo, 2020-03-11, [url](#), s. 16-17; Radio Free Europe, EU Criticizes Kosovo, Turkey Over Deportation Of Six Erdogan Political Foes, 2018-04-04, [url](#)

¹⁵⁵ US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#), s. 18

Källförteckning

Samtliga länkar är hämtade 2025-02-25.

Amnesty International, Abolitionist and Retentionist Countries as of December 2022, 2023-05-15, [url](#)

Amnesty International, Amnesty International Report 2022 – Kosovo, 2023-03-27, [url](#)

Associated Press, US Balkan envoy urges Kosovo and Serbia to deescalate tensions or jeopardize progress towards EU, 2023-06-07, [url](#)

Associated Press, Why do Kosovo-Serbia tensions persist?, 2023-05-31, [url](#)

Associated Press, Kosovo PM calls on West not to put pressure over Serb entity, 2023-02-06, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report – Kosovo, 2022-02-23, [url](#)

EU (Europeiska unionen), Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd, 2013-06-26, [url](#)

EU-kommissionen, Commission Staff Working Document Kosovo* 2022 Report, 2022-10-12, [url](#)

EULEX (European Union Rule of Law Mission in Kosovo), About EULEX, odaterad, [url](#)

Europarådet. Kommissionären för mänskliga rättigheter, Memorandum following the Commissioner's mission to Kosovo from 30 May to 3 June, 2022-10-18, [url](#)

Europarådet, Report to the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) on the visit to Kosovo* carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 6 to 16 October 2020, 2021-09-23, [url](#)

European Network of Human Rights Institutions, Ombudsperson Institute of Kosovo, odaterad, [url](#)

Eurostat, Personnel in the criminal justice system by sex - number and rate for the relevant sex group, odaterad, [url](#)

Freedom House, Freedom in the World 2023 – Kosovo, 2023, [url](#)

Global Initiative Against Transnational Organized Crime, Transnational Tentacles – Global hotspots of Western Balkan Organized Crime, juli 2020, [url](#)

Global Initiative Against Transnational Organized Crime, Hotspots of Organized Crime in the Western Balkans, maj 2019, [url](#)

Human Rights Watch (HRW), World Report 2023 - Serbia/Kosovo, 2023-01-12, [url](#)

IDEA (International Institute for Democracy and Electoral Assistance), Kosovo, odaterad, [url](#)

ILGA Europe (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association), 2023 Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe and Central Asia, 2023, [url](#)

International Crisis Group, Behind the Renewed Troubles in Northern Kosovo, 2023-06-07, [url](#)

International Crisis Group, Relaunching the Kosovo-Serbia Dialogue, 2021-01-25, [url](#)

International Labour Organization (ILO), Child labour in Kosovo: An enquiry into the causes and impact of child labour, 2022, [url](#)

Konrad Adenauer Stiftung, Media Outlets in Kosovo, 2020, [url](#)

Kosovo, Assembly of the Republic of Kosova, Role and Competencies of the Assembly, odaterad, [url](#)

Kosovo, Central Election Commission, Zgjedhjet për kuvendin e Kosovës 2021, 2021, [url](#)

Kosovo, Constitution of the Republic of Kosovo, 2008, [url](#)

Kosovo, Criminal Code of the Republic of Kosovo, 2019, [url](#)

Kosovo, Kosovo Agency of Statistics/UNICEF, 2019-2020 Republic of Kosovo Multiple Indicator Cluster Survey and Roma, Ashkali and Egyptian Communities in the Republic of Kosovo Multiple Indicator Cluster Survey, November 2020, [url](#)

Kosovo, Law on Asylum of the Republic of Kosovo No 06/L-026, 2018-05-15, [url](#)

Kosovo, Law on the Protection from Discrimination, 2015-06-26 [url](#)

Kosovo, Ombudsperson Institution, Annual Report 2022, 2023-06-23, [url](#)

Kosovo, The Constitutional Court of Kosovo, Composition, odaterad, [url](#)

Kosovo, The Constitutional Court of Kosovo, Role and Responsibilities, odaterad, [url](#)

Kosovo. Åklagarmyndigheten, Six-month work report of the State Prosecutor January - June 2022, augusti 2022, [url](#)

Kosovo. Domarrådet, General Information, odaterad, [url](#)

Kosovo. Polisen, Departments, odaterad, [url](#)

Kosovo. Polisen, Investigation Department, odaterad, [url](#)

Kosovo. Polisen, Kosovo Police Annual Work Report - January - December 2022, odaterad, [url](#)

Krasniqi, Valon, Political Parties Ideologies in Kosovo, 2016, [url](#)

Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, Lifosrapport: Kosovo - situationen för hbtq-personer (version 3.0), 2018-08-29, [url](#)

National Democratic Institute (NDI), Post-Election Analysis of February 14, 2021 Parliamentary Election, 2021-04-29, [url](#)

National Democratic Institute, NDI Kosovo Public Opinion Poll 2020, maj 2020, [url](#)

Nato, NATO's role in Kosovo, 2023-06-13, [url](#)

Politico, 'Overreaction': Kosovo leader blasts US response to violent unrest, 2023-05-31, [url](#)

Politico, US, EU allies scold Kosovo for escalating tensions with Serbia, 2023-05-27, [url](#)

Politico, Kosovo outsiders aim to govern after election gains, 2017-06-16, [url](#)

Prishtina Insight, Final elections results announced, 2021-03-04, [url](#)

Radio Free Europe, EU Criticizes Kosovo, Turkey Over Deportation Of Six Erdogan Political Foes, 2018-04-04, [url](#)

Regional Cooperation Council, Balkan Barometer 2022, Public Opinion, 2022, [url](#)

Reporters without borders, Kosovo, 2023, [url](#)

Reuters, Serbs in Kosovo clash with police as ethnic tensions flare, 2022-12-11, [url](#)

UNDP, Pulse Brief XXII, 2022-11-30, [url](#)

United Nations Children's Fund (Unicef), State of Children's Rights – Kosovo, 2021, [url](#)

Unicef, Situation Analysis of Children and Adolescents in Kosovo 2019, [url](#)

US Department of State (USDOS), 2022 Country Reports on Human Rights Practices: Kosovo, 2023-03-20, [url](#)

USDOS, 2022 Report on International Religious Freedom: Kosovo, 2023-05-15, [url](#)

USDOS, 2022 Trafficking in Persons Report: Kosovo, 2022-07-29, [url](#)

USDOS, Country Report on Human Rights Practices 2019 - Kosovo, 2020-03-11, [url](#)

Utrikesdepartementet (UD), Kosovo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 15 maj 2021, 2021-12-01, [url](#)

Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], 2020-06-08, Aktuell Politik, [url](#)

UI, Landguiden [betaltjänst], Befolkning och språk, 2023-02-28, [url](#)

UI, Landguiden [betaltjänst], Modern historia, 2020-06-08, [url](#)

UI, Landguiden [betaltjänst], Politiskt system, 2023-06-26, [url](#)

UI, Landguiden [betaltjänst], Sociala förhållanden, 2022-03-17, [url](#)

UI, Landguiden [betaltjänst], Kosovo – Inrikespolitik och författning, 2024-09-02, [url](#)

Bilaga

Av UD:s rapport gällande mänskliga rättigheter i Kosovo 2018 framgår följande. Kosovo förbinder sig i sin konstitution, som trädde i kraft i juni 2008, att unilateralt garantera att konventionerna nedan är direkt tillämpliga i republiken Kosovo och att de äger företräde över nationell lagstiftning och regelverk. Vidare att Kosovo, då man inte är formellt part till konventionerna, inte för dialog med eller rapporterar till kommittéerna inom FN eller Europarådet. Nedan centrala överenskommelser är listade i landets konstitution, artikel 22.

Kosovo

Centrala internationella överenskommelser som landet valt att ensidigt följa	Datum för ratificering/accesion/succession
Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter	n/a
Internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering	n/a
Konventionen om avskaffandet av alla former av diskriminering mot kvinnor	n/a
Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	n/a
Konventionen om barnets rättigheter	n/a
Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna	n/a
Ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter	n/a
FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna	n/a